

Toimintamallien kehittäminen ja kuntien sisäilmatilanne

Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelma

Väliarviointiseminaari **Anniina Salmela**

19.3.2024

Hankkeissa tunnistettu

- Kehitystarpeita sisäilmaongelmien tunnistamisessa ja niiden ratkaisemisessa.
- Tietotarpeita kiinteistökannan hallinnassa.
- Rakennusten kunnossapidossa ja ennakoivassa korjaamisessa puutteita.

19.3.2024

Ratkaisu

- Kuntien sekä muiden toimijoiden kuuleminen
 - työpajat,
 - kyselyt,
 - kahdenväliset tapaamiset ja
 - aiemmat selvitykset.
- Tavoitteena työkalut tilanteiden ratkaisemiseksi.

19.3.2024

Tilanne vuonna 2019

- Edellinen laaja selvitys vuonna 2019 hankkeessa Sisäilma ja terveys: kehitys, nykytilanne, seuranta ja vertailu eri maiden sekä julkisen ja yksityisen sektorin välillä (SisäNyt).

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-788-8>

19.3.2024

Havainnot ja SisäNyt -hankkeesta

- **Strategia:** sisäilma-asiat osa kiinteistökannan hallintaa.
- **Viestintä:** puutteita sisäilmaongelmien ratkaisuprosesseista tiedottamisessa.
- **Prosessit:** kuntakokoluokka vaikuttaa sisäilman hallinnan prosesseihin.
- **Ohjeistukset:** tarve ohjeistukselle terveydellisen merkityksen arvioinnista.
- **Korjaaminen:** rakennuskannan ylläpitoon ja uudistamiseen panostaminen.

19.3.2024

Ohjelman toimia

- Toimintamalleja kouluihin ja päiväkoteihin,
- ohjeistusta huomioiden vastuut ja roolit sekä normaalista poikkeavat tilanteet,
- päivitetty ohjeet työpaikoille ja
- uusia koulutusmateriaalia työpaikoille.

19.3.2024

Tjäterveyslaitos | Finnish Institute of Occupational Health

Sisäilmastaselvitys ja olosuhteiden arviointi

OHJE TYÖPAIKKOJEN SISÄILMASTOSelvITYKSIÄ JA OLOSUHDEARVIOINTEJA TEKEVILLE

TUTKIMUKSESTA TIIVIISTI 31/2022

thl

Käyttöä turvaavat toimenpiteet

PÄÄLÖYDÖKSET

Terveellisen merkityksen arviointi sisäilmatilanteissa

TUTKIMUKSESTA TIIVIISTI 9/2023

thl

Ohje päiväkodin johtajille sisäilmatilanteeseen

PÄÄLÖYDÖKSET

Tjäterveyslaitos

Käyttöä turvaavat toimenpiteet

thl

Käyttöä turvaavat toimenpiteet

thl

thl

Tilanne vuonna 2023

- SisäNyt-kysely toistettiin Manner-Suomen kunnissa.
- Kohdistettiin toimitiloista ja sisäilma-asioista vastaaville taholle.
- Tavoite: Julkisten rakennusten sisäilmatilanne on parantunut kuntien viranomaisten mukaan.

19.3.2024

Työpäperi 4/2024

Katsaus kuntien sisäilmatilanteeseen

Kuntien sisäilmakysely 2023

Anniina Salmela, Kaisa Jalkanen, Kaisa Mäntynen, Mikko Simpanen,
Anne Hyvärinen

Kunnat arvioivat, että kiinteistökannan hallinta ja sisäilmatilanne kunnissa on kohentunut aiempaan verrattuna. Yhä useammalla kunnalla on toimintamalli sisäilmatilanteita varten ja sisäympäristöasiat on otettu osaksi kunnan strategiaa.

Merkittävien sisäilmaongelmien määrä vaikuttaa vähentyneen kunnissa. Kuntien omistamissa ja käyttämissä rakennuksissa merkittäviä sisäilmaongelmia esiintyy vuoden 2023 kyselyn perusteella 5–10 prosentissa rakennusten kokonaisliömäärästä. Vastaavasti vuonna 2019 arvioitiin merkittäviä sisäilmaongelmia esiintyvän kuntien omistamissa ja käyttämissä rakennuksissa 5–18 prosentissa kokonaisliömäärästä.

Manner-Suomen kuntiin vuonna 2023 osoitetun kyselyn mukaan, kuntien panostus omistamiensa kiinteistöjen kuntoon näkyy sisäilmatilanteen kohenemisena erityisesti kouluissa ja päiväkodeissa. Kunnat ovat panostaneet muun muassa kiinteistökannan uudistamiseen ja peruskorjauksiin. Myös palveluverkkosuunnitelmia laaditaan yhä useammin.

Kuntien arvion mukaan haasteita sisäilmatilanteeseen tuo edelleen rakennuskannan ikärakenne. Kunnilla on ikääntynyttä rakennuskantaa, joka on saavuttamassa teknisen käyttöikänsä. Lisäksi arvioidaan, että kunnat eivät voi osoittaa riittäviä taloudellisia resursseja uudis- ja korjausinvestointeihin tai ennakkoivan ylläpidon tarpeisiin. Myös hyvinvointialueuudistuksen vaikutuksia pohditaan.

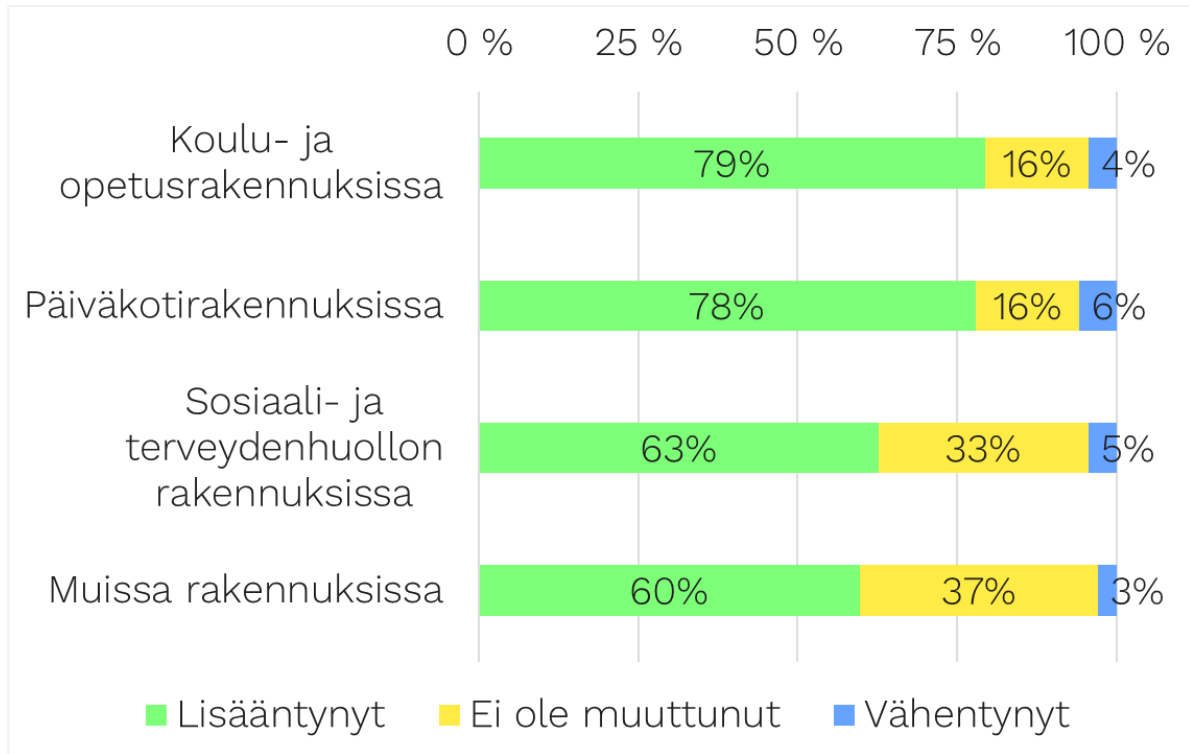
Tilanne kuntien kiinteistökannassa on muuttunut merkittävästi edellisen kuntien sisäilmakyselyn, vuoden 2019, jälkeen. Hyvinvointialueiden aloittaminen vuoden 2023 alussa vaikuttaa kuntien kiinteistöstrategiaan. Tällä hetkellä hyvinvointialueet ovat suunnittelemassa omia palveluverkkojaan, mikä luo epävarmuutta rakennusten tulevaisuudesta. Epävarmuus rakennusten tulevaisuudesta voi lykätä rakennusten korjaustoimenpiteitä, jolloin korjausvelka kasvaa.

© Kirjoittaja(t) ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos | Helsinki 2024
ISBN 978-952-408-255-6 (verkko), ISSN 2323-363X (verkko), <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-255-6>

www.thl.fi

Missä mennään?

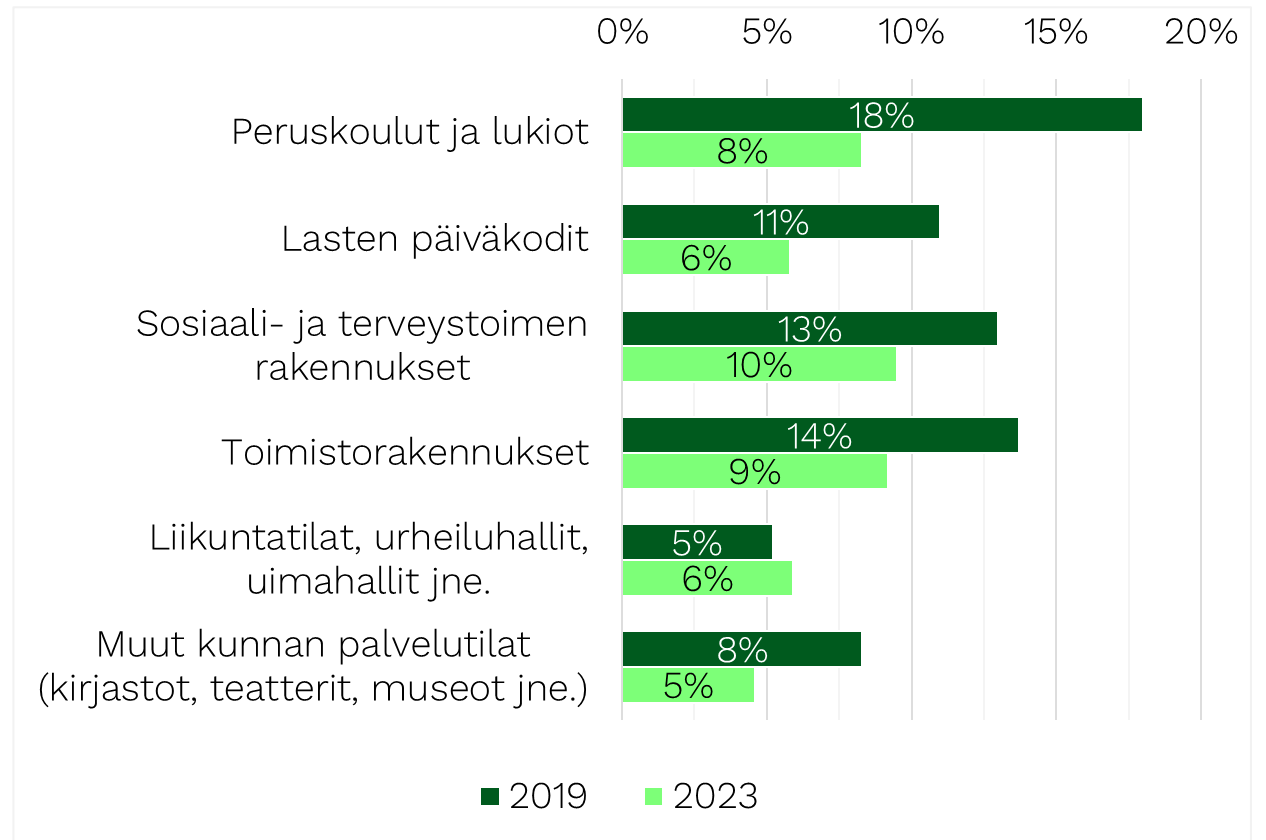

Kuva: Kuntien panostus sisäilman laatuun

- Kuntien panostus rakennusten sisäilman laatuun on lisääntynyt viimeisen 5 vuoden aikana.
- 84 % vastaajista kokee, että panostus on vähentänyt sisäilmaongelmia.

Merkittävien sisäilmaongelmien esiintyvyys

- Merkittäviä sisäilmaongelmia kuntien omistamien rakennusten kokonaisneliömäärästä keskimäärin 5–10 %:ssa.
- Suurimmat muutokset kouluissa, päiväkodeissa ja toimistoissa.
- Vuonna 2019 vastaava luku oli 5–18 %.

Kuva: Merkittävien sisäilmaongelmien määrä

Havaintoja vuonna 2023

- Edelleen merkittävimpiä toimenpiteitä ongelmien vähentämiseksi
 - rakennuskannan ylläpitoon panostaminen sekä rakennuskannan uudistaminen,
 - sisäilmaprosessin kehittäminen ja käyttöönotto sekä pitkäjänteinen työ sisäilman hyväksi ja
 - nopea reagointi sisäilmaan liittyviin ilmoituksiin ja lisäresursseja sisäilmatyöhön.

19.3.2024

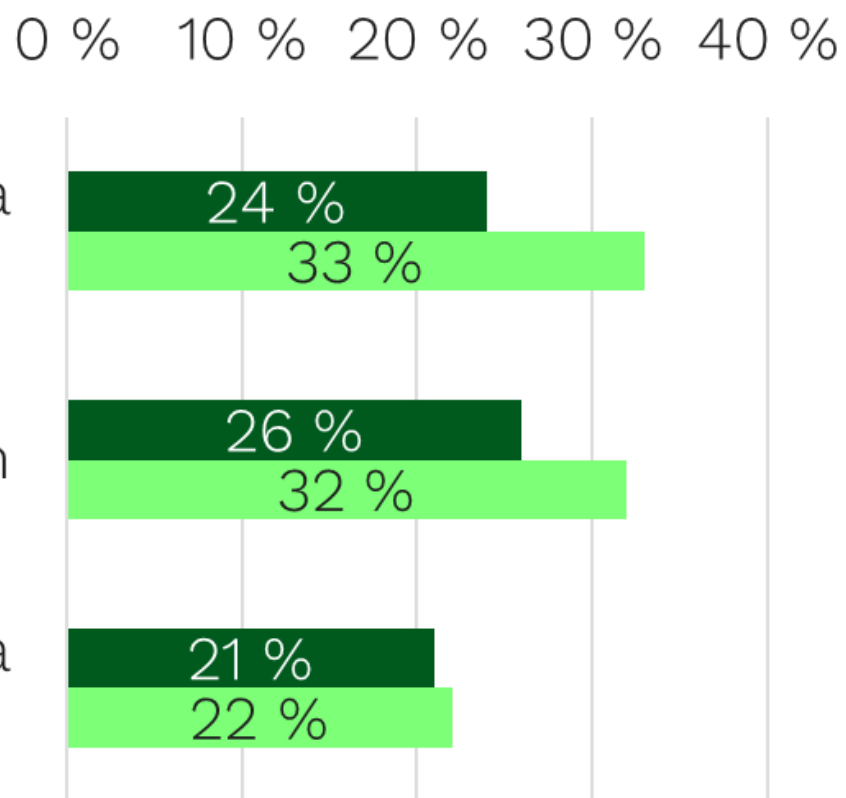
Väestön luottamus sisäilmatoimiin

Tyytyväinen kunnan toimintaan

Rakentamisen laatu ja kunnossapito

Koulujen siäilmaongelmien ratkaiseminen

Sisäilma-asioista tiedottaminen

■ 2018 ■ 2022

Tavoite:
Väestön luottamus oman kunnan kykyyn hoitaa sisäilma-asioita on parantunut.

Johtopäätökset

- Tilanne on kohentunut. Menetelmiä tukea ja hallita tilanteita on kehitetty.
- Kehittämistarpeita edelleen on
 - Rakennuskannan ikärakenne, riittämättömät taloudelliset resurssit uudis- ja korjausinvestointeihin tai ennakoivan ylläpidon tarpeisiin.
 - Sisäilmaongelmien ennakointi ja ongelmien tunnistaminen.
 - Kiinteistöjen säännöllinen tarkastustoiminta.
- Hyvinvointialueuudistuksen vaikutus kuntien kiinteistöihin?

19.3.2024

Kiitos!

Lisätietoa:

thl.fi/sisailmaohjelma
anniina.salmela(at)thl.fi

Työterveyslaitos

